

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-07-000 126
Бања Лука, 5.7.2007. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ !

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судије мр Вељко Икановић, као предсједника вијећа, те Слободан Милашиновић и Горана Микеш, као чланови вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог С. А., због кривичног дјела убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог М. Б., адвоката из П., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К-07-000 008 од 26.03.2007. године, након одржане јавне сједнице вијећа у присуству Републичког тужиоца мр Ненада Врањеша, оптуженог и његовог браниоца М. Т., адвоката из П., дана 5.7.2007. године, донио је

П Р Е С У Д У

Одбијају се, као неосноване, жалбе Окружног тужиоца из Бања Луке и браниоца оптуженог С. А., те се потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К-07-000 008 од 26.03.2007. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К-07-000 008 од 26.03.2007. године оглашен је кривим С. А. због кривичног дјела убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези члана 20. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), те осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору почев од 05.11.2006. године па до 26.03.2007. године. На основу члана 99. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 350,00 КМ, те на име паушала износ од 150,00 КМ, а на основу члана 108. ЗКП-а оштећена Е. Ј. са имовинско - правним захтјевом упућена је на парнични поступак.

Против ове пресуде жалбу су, благовремено, изјавили Окружни тужилац из Бања Луке због одлуке о кривичној санкцији и одлуке о трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се жалба уважи и оптуженом изрекне казна затвора у дужем трајању и да се преиспита одлука о трошковима кривичног поступка и тадашњи бранилац оптуженог М. Б., адвокат из П., због повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а и одлуке о кривичним санкцијама са приједлогом да се побијана пресуда преиначи у правној оцјени дјела и одлуци о казни тако што ће се оптужени огласити кривим за кривично дјело тешке тјелесне повреде из члана 156. став 1.

КЗ РС или убиства у покушају из члана 148. став 2. у вези члана 20. КЗ РС и изрећи му условну осуду или блажу казну или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговори на жалбе нису поднесени.

На сједници вијећа овог суда Републички тужилац је остао код жалбе у односу на одлуку о кривичној санкцији, а одустао од жалбе у односу на трошкове кривичног поступка, уједно предлажући да се жалба браниоца оптуженог одбије као неоснована.

Бранилац оптуженог, адвокат М. Т. из П., остао је у цјелости код поднесене жалбе, предлажући да се жалба оптуженог уважи, а жалба тужиоца у цјелости одбије.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 312. ЗКП-а, у оном дијелу у којем се жалбом побија, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Нема основа за тврдњу да је због пропуства првостепеног суда побијана пресуда незаконита због битне повреде одредаба кривичног поступка, односно због тога што је изрека пресуде противрјечна сама себи а и разлозима, па и због тога што у пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама – умишљају у чему би била садржана битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а. Жалбом браниоца оптуженог се такође указује да је првостепени суд оптуженог прогласио кривим за дјело из оптужбе иако у самој оптужби, односно у чињеничном опису оптужбе не постоје сва обиљежја кривичног дјела за које је суд оптуженог прогласио кривим.

Наиме, када су у побијаној пресуди дати разлози за одлучне чињеница, а жалба оспорава валидност тих разлога, онда се на приговору таквог карактера не може занивати битна повреда кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а у форми недостатака разлога о одлучним чињеницама (како то жалба поставља), јер се у суштини ради о приговорима којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде.

Супротно становишту жалбе овај суд налази да образложење пресуде садржи разлоге у погледу одлучних чињеница с аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог, те чињеница одлучних за правилну примјену материјалног права, ради чега је неприхватљив приговор жалбе да је побијана пресуда захваћена горе наведеном битном повредом кривичног поступка. Сасвим је друго питање што жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђење одлучних чињеница, међутим, приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке оспорава правилност тих чињеничних закључака.

Жалба браниоца оптуженог, слиједећи одбрану изнесу на главном претресу пред првостепеним судом, у оквиру приговора због битних повреда кривичног поступка, замјера побијаној пресуди да утврђеном нападу оптуженог на оштећену није дала такав значај по коме би радње извршења квалификовала

као тешку тјелесну повреду из члана 156. став 2. КЗ РС (квалификована тешка тјелесна повреда) или као кривично дјело убиства у покушају из члана 148. став 2. КЗ РС (покушај убиства учињен под особито олакшавајућим околностима). При томе жалба развија тезу, да пошто оптужба не ставља на терет оптуженом да је критичне прилике са собом понио нож с циљем тј. намером да с њим убије оштећену, не ставља на терет оптуженом ни умишљај како ће тим ножем (или другим средством) убити оштећену. Стога жалба сматра да у чињеничном опису оптужбе, коју су потврдили изведени докази, постоје сва обиљежја кривичног дјела тешке тјелесне повреде из члана 156. став 2. КЗ РС или, чак и у случају да се прихвати да се ради о кривичном дјелу убиства у покушају, због околности из става 2. члана 148. КЗ РС радило би се о убиству у покушају учињеном под особито олакшавајућим околностима.

Изнијети жалбени приговори у погледу правне квалификације радњи оптуженог (изнесени у оквиру битне повреде одредаба кривичног поступка), по оцјени овог суда, се не могу прихватити као основани.

Није спорно да је оптужени С. А. критичног догађаја ножем дужине сјечива 14 центиметара оштећеној Е. Ј. задао два удараца, један у предјелу средине стомака и један у предјелу десне стране лица, којом приликом је оштећена задобила тешку тјелесну повреду опасну по живот у виду убодне ране у предјелу стомака са двоструким пробијањем желудца, оштећењем дебелог цријева и излева желудчано – цријевог садржаја у трбушну шупљину и посјекотине језика, десне усне и палца шаке и да је медицинска инетервенција, која је била благовремена и адекватна, спријечила смртну посљедицу. Није спорно ни за овај суд да такве радње оптуженог, обзиром на употребљено средство повријеђивања и локалитет повреда, имају обиљежја кривичног дјела убиства у покушају, па не стоје наводи одбране да се ради о другом, блажем облику кривичног дјела убиства или кривичном дјелу тешке тјелесне повреде.

Овакво становиште жалбе се не може прихватити као правилно, па тиме ни као основан приговор погрешне квалификације кривичног дјела, односно погрешне правне оцјене дјела. Ово из разлога што је за постојање кривичног дјела убиства из члана 148. став 2. КЗ РС (ради се о лакшем облику убиства који је привилегован због чињенице да је умишљајно лишење живота извршено под особито олакшавајућим околностима), поред обиљежја кривичног дјела убиства са умишљајем, потребно да се оствари и други конститутивни елемент, који се огледа у томе да је умишљајно убиству извршено на захтјев, молбу или пристанак пасивног субјекта, да је извршено из самилости или милосрђа према пасивном субјекту, помагањем у умирању са намјером скраћивања живота или лишавања живота гдје су дугогодишњи живот и понашање жртве (нпр. дугогодишње физичко и психичко малтретирање учиниоца) било такви да су битно утицали на одлуку учиниоца. Пошто није утврђено да је кривично дјело убиства у покушају извршено под особито олакшавајућим околностима неоснован је и приговор жалбе браниоца оптуженог у том правцу.

Нема мјеста ни жалбеној тврдњи да је изрека побијане пресуде захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а у форми неразумљивости изреке, због тога што је у чињенични опис дјела у изреци уграђена намјера оптуженог на лишавања живота оштећеног. Наиме, намјера не представља битан елеменат основног облика кривичног дјела

убиства које не припада категорији намјерних кривичних дјела, па тиме ни покушај тог дјела. Међутим, за одговорност је довољан умишљај (директни или евентуални), али се не захтјева још и нека посебна намјера. У ситуацији када појам намјере (који није уграђен ни у правни опис кривичног дјела убиства) није уграђен у чињенични опис дјела у изреци пресуде, а према разлозима у образложењу побијане пресуде произлази да је чињенични суспстрат психолошког односа (умишљаја) оптуженог према кривичном дјелу образложен као његове вољне радње усмерене на то да се оштећена лиши живота, онда се не може успоставити наведени облик битне повреде одредаба кривичног поступка на који жалба браниоца оптуженог указује.

Разлика између кривичног дјела убиства (покушаја), за које је оптужени Смаил Алишић оглашен кривим и кривичног дјела тешке тјелесне повреде је у умишљају учиниоца, директног или евентуалног, тако да је код убиства већ довољно да је учинилац поступао са умишљајем, а код тешке тјелесне исти такав умишљај али на наношење другом тешке тјелесне повреде. Код конкретне ситуације снажан убод ножем у предјелу средине стомака, дакле у предно виталних органа, који су довели до чак двоструког пробијања желудца, оштећења дебелог цријева и излијевања желучано – цријевног садржаја у трбушну шупљину, а те повреде су биле не само тешке, већ и опасне по живот, само по себи упућује на постојање умишљаја на лишење живота. То се потврђује и чињеницом да је оптужени након тога истим ножем повриједио оштећену и у предјелу главе и прста па се, према томе, не ради о кривичном дјелу тешке тјелесне повреде већ о кривичном дјелу покушаја убиства.

Из наведеног произлази да су неосноване жалбене тврдње о учињеној битној повреди одредаба кривичног поступка, приликом доношења и писмене израде побијане пресуде, које су, према становишту жалбе, имале за посљедицу и погрешну примјену кривичног закона.

Одлуку о казни овај суд је цијенио у вези са наводима жалби Окружног тужиоца и браниоца оптуженог којом се пресуда побија и због одлуке о кривичној санкцији. Када је у питању изречена казна од двије године затвора овај суд сматра да је оваква казна, која је изречена уз примјену члана 38. и 39. КЗ РС, дакле ублажавањем казне до законом прописаног минимума затвора за кривично дјело убиства, у сразмјери је са тежином кривичног дјела и степеном кривичне одговорности оптуженог, посебно када је у питању специјална превенција, јер одражава праведан однос за ресоцијализацијом, дефинисаној у посебној превенцији као једном сегменту сврхе кажњавања и захтјева у јавном интересу да казна мора имати општеодвраћајући карактер, дефинисан у општој превенцији као другом сегменту сврхе кажњавања.

Из изнијетих разлога жалбе Окружног тужиоца из Бање Луке и браниоца оптуженог је ваљало као неосноване одбити и на основу одредбе члана 319. ЗКП-а првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
мр Велько Икановић